DÉPÔT LÉGAL

Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

SỐ 1062 — NĂM THỨ MƯỜI MỘT — MỖI SỐ 0$04 — 丁丑年 四月十六日 — NGÀY THỨ BA 25 MAI 1937

GIÁ BÁN
[illegible]
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — [illegible]

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple — 聲 民
Chủ-nhiệm kiêm chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ ba, thứ năm và thứ bảy
BÁO-QUÁN [illegible]
Giây thép nói số [illegible]
Giây thép: TIENGDAN HUE

Người nhà bên xóm la kẻ trộm, mình cũng thức dậy lo giữ nhà chớ!

NƯỚC XIÊM

cũng lo việc quốc phòng riết!

ĐÔNG-DƯƠNG TA THÌ SAO?

«Nước Xiêm sẽ là bãi chiến trường trong cuộc chiến tranh sau nầy!»

Đó là một câu trong bài của một vị Hải quân võ quan Xiêm ký tên Na-Nhân, đăng trong Hải quân nguyệt san (Revue mensuelle de la Marine), do bộ Hải quân Xiêm xuất bản, mà bạn đồng nghiệp ĐUỐC-NHÀ-NAM đã dịch đăng số 415 ra ngày 12 Mai 37.

Nước Xiêm với nước Việt-nam ta không xa lạ gì, về địa lý thì địa thế liền nhau, phía Tây nam ta giáp Xiêm cũng như phía Bắc giáp Tàu.

Về lịch sử thì trước kia giao thiệp nhiều lần, đức Gia long ta lúc đánh với Tây sơn, vua tôi từng sang ở ngụ đô thành Xiêm, trong liệt truyện có chép các «công thần Vọng các», mà năm trên vua Xiêm cũng có sang xứ nầy; vào khoảng chánh biến trước đây, võ tướng Xiêm cũng có người chạy sang Nam kỳ lánh nạn.

Về đường kinh tế giao thông thì không chỉ biên giới kế tiếp ngày thường qua lại buôn bán, mà dân ta sang ở Xiêm kiết cư lập nghiệp gần một thế kỷ nay sanh tụ cũng đông. Xem tấn kịch trục xuất vừa rồi có cả hàng chục hàng trăm thì đủ rõ.

Kể những nước láng diềng chung quanh nước ta thì nước ta với nước Xiêm có tình quan thiết, không kém gì nước ta với nước Tàu và thân mật hơn nước Nhật bản nhiều.

Ấy thế mà gần nửa thế kỷ nay, nói cho rõ là từ trong nước ta có phong triều Âu hóa, thì người Nam ta chỉ nghe và nói chuyện nước Tàu và chuyện nước Nhật; cho đến báo sách gì gì cũng vậy. Ít thấy ai nói đến chuyện nước Xiêm (trừ ra một vài tin vặn vặn gần đây). Đó là một điều tưởng đáng khiến cho chúng ta lưu ý.

Theo như chỗ suy xét của ký giả mà không lầm, thì đồng là nước láng diềng mà chúng ta lãnh đạm với người Xiêm, nguyên do là vì đường văn hóa:

Nước ta học văn hóa Tàu, Nhật bản trước kia cũng học văn hóa Tàu, đồng một văn hóa nên sách vở báo chương dễ phần dung hóa, mà tai nghe mắt thấy, càng tiếp xúc càng hiểu nhau. Trái lại, nước Xiêm học theo văn hóa Ấn độ, khác với văn hóa ta, văn hóa không đồng nên ở gần bên cạnh mà người mình xem như một nước xa lạ, dầu là trên lịch sử, địa lý và kinh tế có quan hệ nhau, (nghiệm một điều người Nam ta ai cũng biết chữ Tàu nhiều ít, mà không mấy người biết chữ Xiêm thì đủ rõ).

Tuy vậy, trên là thuật chuyện đã qua, chớ hiện tình ngày nay, cái ngày năm châu chung chợ nầy thì chuyện Á-Ý bên châu Phi, chuyện Tây ban nha bên trời Âu, trên các báo ta tường thuật những việc xảy ra hằng ngày; huống là đối với cái nước kề sát bên hè là nước Xiêm, người mình không còn giữ thái độ bưng bờ như trước, mà cái chứng rõ ràng là bạn đồng nghiệp ĐUỐC NHÀ NAM đã dịch bài báo của võ quan Xiêm nói trên.

Lời dự đoán của Hải quân võ quan Xiêm

Theo bạn đồng nghiệp thì võ quan Na-nhân nói (trích lược):

«Cứ tình hình hiện tại thì các nước mạnh đã chia ra làm hai phe: một phe là Đức, Ý, Nhật, một phe là Anh, Pháp, Nga, một mai nổ bùng cuộc chiến tranh ra, nước Nhật sẽ đánh vào Hương cảng và Tinh châu. Nước Anh đã biết sớm giả tâm của Nhật nên không tiếc tiền đồng công, đã sắp đặt quân bị hẳn hòi ở hai nơi ấy để hòng đón thế tấn công của quân địch. Như vậy sự quan hệ về chiến tranh, nước Xiêm sẽ biến thành bãi chiến trường...

«Sự chuẩn bị chiến tranh của nước Anh, như đồi sự tăng quân lực ở Mã lai cả Hải quân và không quân, nước Xiêm có chịu ảnh hưởng lớn. Phần nhiều quân sĩ đều là dân Miến điện, Anh lại mộ nhiều quân lính tình nguyện đóng ở biên giới Xiêm cho đến cách xa phủ Ra-lan không mấy và tại Tân-thành, Anh có đặt sân máy bay.

Kế đó, võ quan Na-nhân nói đến cách ứng phó của nước Anh, về chỗ lợi mà nước Anh muốn kết giao với Ý, Đức, Mỹ, Pháp, để khiến chế nước Nhật mà chung lưng với mình, rồi nói quyết rằng:

«Hiện nay các nước mạnh đều nhận rõ câu nói của Napoléon: «Dân tộc nào chịu đứng trung lập là dân tộc ngu xuẩn, xây lưng đánh người phải cần cơi chướng». Theo nguyên tắc ấy nước Xiêm rán

(Xem qua trang 2 cột 1)

CHUYỆN ĐỜI

«Mình đừng sao đặng?»

Chỉ coi một câu nầy mà tôi nhớ lại một cuộc đối đáp người ta bịa ra để chế nhạo cái anh lấy vợ rẻ. Họ giả hai người gặp nhau rồi chuyện trò:

— Mấy lâu anh làm gì đó? có khá không?
— Khá.
— Có vợ chưa?
— Có rồi.
— Tốn bao nhiêu?
— Vài quan.
— Vợ sao rẻ vậy?
— Bà con.
— Bà con, sao...?
— Tại nó.
— Tại nó, mình đừng!
— Mình đừng sao đặng?...

Ấy! Đừng thì đừng chớ có ai bắt buộc mình mà đặng với không đặng! Nhưng đó chẳng qua là một câu chuyện để nhạo chơi. Mà chuyện thiệt mà ta thường thấy là không phải chuyện cưới vợ mà là chuyện ăn hối lộ.

Ta gặp nhiều ông quan quen biết, ta có hỏi vì sao đã có tiền lương nhà nước, mà còn ăn tiền riêng, thì họ viện cớ nầy cớ khác, nào dân gian quá ngu nào chúng đem đến tận miệng cho mình v. v... rồi rốt cục cũng nói đừng sao đặng!

Những cái cớ mà các quan viện ra đó, đều là do hoàn cảnh gây ra, tôi cũng hiểu thế, và nếu phải trầm cái án các quan ăn hối lộ chắc nhà pháp luật cũng cho cái cớ trên vào tình trạng giảm khinh. Nhưng hoàn cảnh và gì gì đi nữa, cũng không làm lay chuyển lòng mình, nếu mình thật là một vị quan liêm chính. Vì vậy mà hôm nay tôi phải nói lại cái vụ quan phủ [illegible] [illegible] giam một tên đã đem bạc [illegible], mà các báo ngoài Bắc đã có đăng.

Vị phụ mẫu ấy là quan phủ Vượng, làm dự thẩm ở tỉnh Vĩnh-yên ngoài Bắc. Quan phủ Vượng là một nhà tân học, đậu luật khoa tấn sĩ, có vợ đầm. Nguyên tên Sâm có người cha có can phạm vào một vụ cướp trâu. Tên Sâm tưởng đâu quan phủ Vượng cũng như nhiều quan khác, hễ thấy hơi đồng mà gỡ tội cho cha. Nó lại thông đồng với một tên lính nhờ dẫn đến quan, rồi nó cầm năm đưa ra ba chục bạc. Quan phủ Vượng không những không khen cái lòng hiếu tử, đem tiền chuộc tội cha của tên Sâm, không những không lấy là bằng lòng rằng đã được ba chục bạc, mà quan còn cho tâm cổ tên Sâm mà đưa qua tòa Sở.

Có người sẽ bảo quan phủ Vượng là người không thể tất nhân tình; có người sẽ bảo quan là người Âu-hóa hẳn, nên không hiểu cái phong tục của nước nhà, vì dân đến quan mà đem ba chục bạc cũng như đi tết một vật gì, chỉ để [illegible], quan cứ nhận đi còn muốn xử án thì cứ theo công-lý... Họ nói cũng có lẽ, nhưng tôi muốn nêu chuyện quan phủ Vượng ra đây là để tỏ rằng làm quan mà [illegible] thứ ấy cũng được chớ có sao đâu!

[illegible]

Trong khoảng 10 năm, xe tay sẽ mất tích ở Nam kỳ

Quan Thống đốc Nam kỳ vừa rồi có gởi cho các nhà báo trong Nam một tờ thông tư nói: Chánh phủ Nam kỳ dự định làm nội trong 10 năm trở lại cho xe tay mất tích ở Nam kỳ. Vì thứ xe ấy nó làm cho hạ phẩm giá kẻ kéo nó, và lại có hại cho sức khoẻ và sự sống của hạng «ngựa người».

Bỏ xe tay, sẽ có thứ xe khác thay vào, chủ xe, người kéo xe cùng hành khách không có trở ngại gì cả.

Cảnh «ngựa người» vừa khổ và vừa hạ phẩm giá. Song ở xứ nầy, còn nhiều điều «hạ phẩm giá» và «khổ» như thế, mà gì cũng theo thứ xe tay mà mất tích luôn!

Hai ông Thâu, Tạo lại bị bắt

Vừa rồi có trát quan Bồi thẩm Sài-gòn mời các ông Tạ-thu-Thâu, Ng-văn-Tạo, Ng-an-Ninh chiều 17 Mai đến phòng việc của ngài.

Ông Thâu nhơn dịp 2 ngày lễ Pentecôte, xách xe hơi đi với 2 bạn Đỗ-hữu-Tường và Ng-văn-Lạnh xuống miền hậu giang để thăm tiệm bán La Lutte.

Chiều bữa 17 Mai, vào lúc 9 giờ đêm, 3 người nầy về tới Trà-Ôn (Cầnthơ). Ông Thâu đi thăm bà con, để xe lại chợ. Trên xe, ngoài hai bạn Tường và Lạnh ra, thì có 1 người khác là Ng-văn-Tệ, ở Bà chiểu xin quá giang về Saigon.

Cả 3 người nầy đều bị lính kín mời về dinh quận Trà-Ôn để hỏi xem ông Thâu đi đâu, thì họ cũng trả lời rằng ông Thâu đi thăm bà con.

Quan quận liền cầm luôn họ ở đó chờ ông Thâu về.

Sáng 18, ông Thâu lơn tơn ra chợ kiếm Tệ về, thì gặp lính mời về quận.

Sau khi gặp ông Thâu thì quan quận thả xe và 3 người kia về Saigon, còn ông Thâu phải trở lại Cầnthơ để hầu quan Biện lý. Chiều 18 Mai là hôm qua, lính kín đã đưa ông Thâu về Saigon.

Có tin ông Nguyễn-văn-Tạo cũng bị bắt, và cũng bị giam tại khám lớn với Thâu

Tin Thế-giới

TIN THÊM VỀ VIỆC ANH NHẬT HIỆP TÁC Ở TRUNG HOA

Thượng-hải — Trong một số trước có đăng tin về cuộc đàm phán Anh-Nhật ở Londres đã làm cho chính-phủ Trung-hoa lo sợ.

Vừa rồi ba vị Tổng-trưởng ngoại giao, lục quân, hải quân của Nhật hội nghị thảo luận về vấn đề kinh tế hiệp tác giữa Anh Nhật ở Trung-hoa.

Ba vị tổng trưởng ấy thanh minh rằng họ chỉ nghiên cứu về các phương pháp hiệp tác mà thôi, nhưng ai lại chẳng biết rằng Anh Nhật mưu chia nước Trung-hoa ra làm hai khu vực để cho mỗi nước có thể tự do phát triển về kinh tế trong phần đất đã hoạch định cho mình.

Tổng trưởng Ngoại giao Nhật có tuyên bố: «mục đích cuộc đàm phán ở Londres là mưu điều chỉnh sự quan hệ của Anh Nhật ở Trung-hoa để lợi quyền hai bên khỏi xung đột với nhau. Xét mấy năm nay, đối với Trung-hoa, Nhật đeo đuổi theo chính sách «thẳng tay» không khỏi có chỗ ấy xung đột với quyền lợi của Anh ở Trung-hoa. Thấy rõ chỗ ấy nên Anh,

(Xem tiếp qua trang 3 cột 1)

TÌNH CẢNH VIỆT-KIỀU Ở XIÊM

CÁCH ĐỐI ĐÃI TRONG NHÀ LAO — QUAN LÃNH-SỰ TỚI VIẾNG

Bản báo nhận được bài của Việt kiều ta bị tù ở Xiêm gởi về, thuật rõ tình hình bên ấy, đăng sau dưới nầy: L. T. S.

Sau cuộc biểu tình ở Khon-ken, về tin tức Việt-kiều ở Xiêm bị bắt, bị và giam, cùng tình hình cuộc biểu-tình thế nào, trên các báo quốc-văn bên ta thấy đã có đăng. Nhưng chưa được rõ và có chỗ sai với sự thực.

Chúng tôi là những người đứng trong hoàn cảnh ấy, hiểu rõ sau trước, xin thuật rõ tình hình, bổ vào những tin trước.

Lịch sử tấn hóa xã hội tới nơi, phong trào lao động vận động yêu cầu cơm ăn áo mặc và giải phóng, là việc thường gây nên bởi tình thế xã hội; không phải riêng một nước hay một dân tộc nào. Trong khoảng 2, 3 năm lại đây, toàn thể dân chúng Xiêm, vì tình sinh hoạt khuẩn bức, gia dĩ làn sóng kinh tế khủng hoảng thế giới tràn vào; làm cho dân Xiêm không thể chịu nổi sự khốn đốn, ngồi chịu cái chết dưới chế độ bất bình đẳng, mà phải nhiều cuộc nổi lên phản đối, thợ thuyền đình công, đòi thêm tiền lương, bớt giờ làm, để giảm bớt sự thống khổ hằng ngày; dân cày biểu tình đòi bớt sưu thuế, để cứu lấy kiếp sống của họ....

Cuộc biểu tình ở Khon-ken cũng theo phong triều chung ấy, vì mối tương phản của dân chúng Xiêm với chính phủ mà phát sinh. Nói cho rõ hơn nữa, vì dân Xiêm hạt Khon-ken, đòi bớt thuế chợ, thuế xe ba bánh, tiền học phí và thuế ruộng, thuế trâu bò....

Ấy thế mà trái lại, chính phủ Xiêm không nhận rõ thời thế, không nhìn trào lưu chung kia, trở lại buộc riêng cho dân Việt-kiều là kẻ làm rối sự trị an!

Xem chuyện bắt Việt-kiều ở Khon-ken sau cuộc biểu tình thì rõ.

Ngày 31 Octobre 1936, hơn 200 dân Xiêm và 20 người Việt-kiều, vì chánh phủ tăng các thứ thuế mà họ rủ nhau đi xin bớt thuế: đám biểu tình vừa đi tới gần cơ quan hành chính, thời nhà chuyên trách ra lệnh cho cảnh sát dùng súng ống giải tán. Kết cuộc 1 người Việt-kiều bỏ chạy bị bắn chết, 12 người bị thương nặng, 6 người bị bắt giữa cuộc, và 1 người ốm nằm trong nhà bị cảnh sát vào bắn chết. Còn 200 người Xiêm thì chạy thoát.

Khi bắt đem về giam tại sở cảnh sát, hết thảy đều ca khúc biện phản đối và hát bài quốc tế ca. Sau khi cuộc biểu tình tan, quan địa phương Khon-ken ra lệnh cho lính cảnh sát đem xe cam-nhông tới các nhà Việt-kiều ở, bắt hết trẻ con bà già, và hễ thấy người Việt-kiều là bắt. Tới năm giờ đêm, lại có 3 người Xiêm bị bắt tình nghi nữa.

Trong ngày biểu tình, số người bị bắt vừa Việt-kiều, vừa dân bổn xứ tất cả 75 người. Rạng ngày hôm sau, và trong 4, 5 ngày gần đó, nhà đương cuộc ra lệnh cho cảnh sát và tư sức cho các chánh tổng, lý trưởng địa hạt, hễ thấy Việt-kiều là bắt, không kể người buôn bán, làm nghề nghiệp hay có gia tư tài sản. Tổng cộng số Việt-kiều bị bắt tất cả 150 người.

Sau khi bắt giam vào nhà lao rồi, thấy một ít quan trường và cảnh sát vào chỉ mặt buộc tội cho là cộng sản! Hiện nay số Việt-kiều chỉ mặt là cộng sản tất cả 70 người; trong số 70 người có 4 bà cụ già hơn 60 tuổi và 8 đứa nhỏ từ 11 tuổi trở xuống. Hiện còn bị giam tại nhà lao Khon-ken! Còn những người bị bắt, nhưng không bị chỉ mặt, thì chính phủ kết án không có thuế nhập khẩu (?), trong đó có nhiều người ở Xiêm đã 15, 20 năm; bị giam 100 ngày rồi đuổi về xứ. Thậm chí có nhiều người có gia tư tài sản, vợ con nhà cửa, mà khi bị đuổi về chỉ hai bàn tay không! (Còn nữa)

Khôn-ken, ngày 3-5-37
Việt-kiều bị giam tại nhà lao Khôn-ken

LỄ KHÁNH THÀNH CUỘC DẪN THỦY NHẬP ĐIỀN Ở NGHỆ-AN

Ngày 2 Juin tới đây, tại Đô lương (Nghệ an) sẽ làm lễ khánh thành cuộc dẫn thủy nhập điền rất long trọng.

Có quan Toàn quyền, đức Bảo đại và quan Khâm sứ dự.

Chung quanh vụ niêm nhà, xét nhà ở làng Xuyên đông, tỉnh Quảng nam

Trần-Thoại bị 4 tháng tù!

Chiều 18 Mai 1937, được tin có trát tỉnh đòi quan Phủ cùng nha lại và phó Thông, lý Dật với mấy người con Trần-Thoại, đến 8 giờ ngày 19-5 tới tỉnh hầu xử.

Sáng ngày 19, trước sân ty Niết, thấy người đi coi khá đông, chúm 3 chụm 7 đều để mắt vào cái đồng hồ đương tí tắc nơi vách.

8 giờ qua, 9 giờ, 10 giờ, mà 11 giờ, cũng chưa nghe thấy gì cả. Ngó trật trong đám đông hẳn, thì thấy Thừa Diệm, Thừa An, Cầu Thành, Cửu Hồ bên kia thì Giáo Thoại, Trần Thành, Trần thanh Lang mà không thấy quan Phủ. Trong lúc đó, thấy xe kéo quan Lãnh lên dinh quan Bố, xuống dinh cụ Tổng đốc, rồi trở lại ty, 20 lính Tuần sát nai nịt hẳn hòi, lanh quanh trong ty. 11 giờ 25, xe quan án ở dinh cụ Tổng đốc về, thẳng vào bàn giấy chừng ít phút, rồi ra đứng trước thềm ty, tuyên bố với người đi coi một cách rõ ràng: «Các người đi coi tuyên án, nhưng giấy má làm chưa xong, chưa tuyên bây giờ đặng. Nhưng thế nào Cụ lớn và ta đây, cũng lấy một chánh sách đại khoan hồng mà xử trí, làm một cách minh bạch».

Quan truyền lính đuổi người ra khỏi ty, quan Lãnh và lính đuổi thẳng 1 tốp ra cửa đông, 1 tốp ra cửa bắc.

Lúc lính đuổi người đó, thì quan Án mới tuyên, nói: «Trần Thoại, mày can về tội đánh trời [illegible] [illegible], chiếu luật hình Hoàng việt khoản 180 thì phải tù từ 2 tháng đến 12 tháng. Nhưng tòa thương nên phạt giam 4 tháng; ở được 2 tháng rồi, còn 2 tháng nữa, ở luôn cho đủ. Tên Thành là chánh mầy, phạt 2 tháng, ở đã rồi cho về».

Quan nói như thế, rồi truyền lính dẫn về lao, không ai kêu nài được điều gì cả.

Thế là người có thế kia, chỉ còn mong thần công lý bộ Tư pháp và tòa Khâm nữa là hết hy vọng!

Ng. Đ.

VIỆC ÔNG PHÚ VÀ ÔNG TIẾN BỊ BẮT

Sau khi ông Phú và Tiến bị bắt giam ở Hanoi, ngày 12 Mai anh em lao động có cử 10 người đại biểu yết kiến ông Hội trưởng chi hội Nhân quyền ở Hanoi, xin can thiệp. Ông Hội-trưởng hứa sẽ can thiệp, nhưng theo trong phạm vi quyền hạn của Hội ấy.

Sáng ngày 15, phòng Dự thẩm Hanoi đã đem 2 ông ra xét lại rồi cho tống giam chớ không được tại ngoại hầu tra như mấy người đại biểu lao động đã xin.

Hàng biết nói

Là một thiên phóng sự của Vân Dân, kể chuyện đi phu mộ sang Tân-thế-giới (Nouvelle-Calédonie), từ lúc ở nhà ra đi cho đến ngày đến nơi làm, ở trong có nhiều tình sự đặc biệt cùng phong cảnh xứ lạ quê xa, không khác chi một bức tranh truyền thần.

Sẽ đăng số sau

Nước Xiêm...

(Tiếp theo trang 1)

mà tránh né chiến tranh thì thật không phải dễ, nếu Xiêm muốn khỏi bị họa chiến tranh, cần phải làm sao cho quân bị mạnh mẽ mới được.

Sau kết luận rằng:

«... Nước Xiêm nhận thấy mình là miếng thịt ngon trước mặt bầy cọp, nước Xiêm muốn cho cọp ăn không được, cần phải làm cho miếng thịt trở nên miếng thuốc độc, nghĩa là tự cường».

Đấy, nước Xiêm lo quốc phòng là vậy đó.

Xứ Đông dương ta về phần ngoại giao và quân sự, đã có nước Pháp gánh vác, nên người Nam ta có dở lo, hay nói cho đúng hơn là phần đông lo cái nghèo với cái dốt mà không rồi, ít ai để ý đến việc to lớn tày đình quá cái sức của mình. Tuy vậy, vì tình thế bức xúc cùng đời sống nguy ngập, đối với cuộc chiến tranh mà người Xiêm đương lo trên, chúng ta không thể xem như lửa cháy ở bờ bên kia sông mà chắc rằng mình không bị cuốn vào trong vòng nguy hiểm đó. Bởi vậy nên trên các báo gần đây đã thấy có bàn đến vấn đề «phòng-thủ Đông-dương».

Phòng thủ Đông dương, như trên đã nói, đã có nước Bảo hộ gánh vác về mặt đối ngoại, song về đối nội, tưởng cái giây «Pháp Việt hợp tác» không lúc nào cần hơn lúc nầy, mà muốn cho người Nam có thực lực hùn với người Pháp để cùng nhau lo việc phòng thủ, mong chánh phủ bảo hộ sớm trù cách nào làm cho sự sống của phần đông được thong thả hơn trước.

TIẾNG-DÂN

Chuyện TAHITI

MỘT CUỘC PHỎNG VẤN Ở DÉPÔT NOUVILLE (TÂN-THẾ-GIỚI)

(Tiếp theo và hết)

Ông quay ra nói với anh em đi bơm đèn pha nước uống, tôi nói: thôi, ông cứ nói chuyện nghe, vì tôi ở chơi không được lâu, đến giờ carot chạy, tôi phải về Nouméa. Vậy phong tục người Tahitiens thế nào?

— Nói về cách y phục người Tahitiens thì đàn bà bận áo dài lượt thượt rũ rượi; tóc họ đen và dài bỏ rủ xuống sau lưng, không búi cuốn gì cả; thắt lưng vòng quanh hoa hoét rực rỡ, ở cổ và cổ tay thì đeo non 3 4 vòng bằng những ngọc ốc (coquillages) xâu lại. Đàn ông thì hết cả xiên tai đeo bông hoa ngũ thắng lòng rả xuống; ngang lưng quấn cái manou trông sơ sài. Mỗi khi có khách du lịch đến hay ta đi chơi thì trong làng, nhà nào nhà ấy, kẻ chạy ra cửa vỗ tay chào, hát câu «Ya ô ra na». Yaô ra na, là câu chào khách tới được bình an. Vào nhà thì họ xúm đến xung quanh đem hoa tặng, như ở ta khách đến thì miếng trầu là đầu câu chuyện, mà ở đó thì họ lấy hoa làm đầu, cái gì cũng biểu lộ ra về hoa hết. Cái đời sống chính của họ là chỉ hát hỏng, chơi luých-kê-lê-lê và sáo quyển kèn, rồi múa nhảy, nô trửng, cười như là đời sống của họ phải chơi như vậy để được hết thảy mọi sự vui vẻ. Làm câu hát phong giao có ý vị hay đáo để. Tôi có được một người họ cũng thông thạo tiếng tây, họ cắt nghĩa một câu hát, chuyện người con gái bị tình nhân bỏ, hay cũng trường hợp ấy con giai bị nhân tình ngãi bỏ, câu hát như ta nói vầy:

« Đời rồi, cái giây mơ đã nối hai ta lại, mình ơi!

« Lòng đau đớn ta đã bồng bột lên như gió lộ, vì dây 2 ta phân rẽ nhau, ô mình ơi! ».

Còn những câu hát khác như chỉ những truyện ghi lịch trên đảo: thuyền bị trôi đắm, rừng bị cháy lan, hay cuộc lên đường đi viễn thú của người Tahitiens, làm câu ý vị tả được rõ ràng mà bây giờ tôi chưa thể nhớ ngay ra được.

Lấy điếu cày ra kéo một hơi thuốc lào, ông cai Kiệt nói tiếp:

— Cái đời sống của người Tahitiens xem hết sức hờ hững, đối với không gian thời gian, họ như không có gì lo lắng nghĩ ngợi về tương lai hay quá vãng. Đời sống của họ như chỉ sống bằng ca hát múa nhảy, mọi sự mọi việc chỉ kết lại bằng tiếng hát: «Ay-ia po-a po-a» là hết.

Ở Tahiti việc buôn bán thương mãi hết thảy vào tay người Tàu. Người Tahitiens không có một cửa hàng nào, họ không thích buôn bán mà cũng không thích làm việc. Bởi vì trong rừng sẵn có những thứ sản vật sinh mọc tự nhiên, như chuối, xoài, dừa, và ở các khe lạch lại sẵn cua cá. Cứ 2 ngày họ bán, họ có tiền là nghỉ để ăn xài và mời bè bạn thiết đãi rồi chơi luých-kê-lê-lê với nhau, múa hát hết, rồi họ lại đi đánh cá. Khi họ thiết đãi một người bạn nào thì những người bạn của người bạn đãi mời tới đã đành, mà những người bạn của người bạn được đãi cũng có thể đến dự tiệc được và như tất cả mọi người, ai đến dự cũng được.

Không những người Tahitiens họ thích chơi bời hát hỏng, mà họ lại ưa nghe những bài discours dài mà có những câu văn chương bóng bẩy, không cứ những câu ấy nó có tiếng chẳng ăn đâu vào đâu.

Tôi cười nói: « Phải chi người Tahitiens sang ở xứ Cồ-việt ta nay thì tha hồ nghe thứ discours đó! » Anh em cùng ngồi, phát lên cười làm tan cái không khí yên lặng đương bao vì bên ngoài nhà dépôt. Ông cai Kiệt kết luận:

— Kể chuyện Tahiti thì còn nhiều, khách du lịch họ đã có câu phê bình đảo Tahiti:

« Tahiti est l'île de la danse comme elle est l'île des fleurs et des chansons » (Tahiti là hòn đảo về múa nhảy cũng như nó là cái đảo những hoa và những câu ca hát).

Tôi xem đã quá 5 giờ, liền từ biệt về Nouméa. Ông cai Kiệt đưa chân ra, nói: Khi nào ông về nước, qua nhà tôi chơi, nhà tôi ở ngay sau huyện Thi tri, bên Tân đệ. Chuyện Tahiti còn nhiều chuyện lý thú lắm, nhưng nhịp khác.

Tôi nhận lời cảm ơn ông, ra khỏi dépôt Nouville rồi, còn văng vẳng bên tai:

Y-a ô-ra na, Y-a ô-ra na, Tahiti.

Nouméa, le 6 Avril 1937

VIỄN-DÂN

Báo cấm

Nghị định Bộ Lại ngày 21 Mai, đã cấm lưu hành, phát mãi, tàng trữ trong địa hạt Trung-kỳ tờ báo «RASSEMBLEMENT!» và «BẠN DÂN» xuất bản ở Hanoi.

Xưa nay mỗi khi có nghị định cấm báo hay sách gì, bản báo đăng liền để bạn đọc biết, vậy xin lưu ý. Nhân tiện trả lời ông H. ở Quảng ngãi biết rằng các thứ sách ông hỏi đó, có quyển «TÂY-BAN-NHA» bị cấm mà thôi. T. D.

Kho chuyện.

Lễ gia miện vua Georges VI bên Anh bữa 12 Mai đây, một lễ rất lớn, các báo đăng cả thuật. Ngoài tiền bạc sắm về lễ nầy không kể, người ta có chú ý mấy cái mũ miện từ đời cho đến giờ, có cái xứng tám triệu quan tiền Pháp, nghĩ mà ghê!

Bởi cái vật quí ấy, năm khi mười thuở, gặp dịp mới đem ra dùng, rồi cất, nên làm cho mấy tay bợm thèm nhỏ nước miếng. Dịp nầy, thừa lễ gia miện, có 22 tên đại bợm ở Mỹ và Argentine chung nhau ra mặt, 17 tên đã đáp tàu tới Pháp, sở mật thám hay cho người theo rình đã riết, ở các hải cảng và trên tàu đều thả trinh thám kè một bên, làm cho bọn bợm nầy làm không ra ăn.

Theo «Saigon», số « mai 12 Mai, một người thầy tu nhỏ chém anh ruột một cách ghê gớm tại làng chánh Mỹ-bình (Nam-kỳ).

Nguyễn Lê-văn-Biện, 21 tuổi, có vợ, gần đây vì sao lại bỏ vào chùa tu. Người anh là Lê-v.-Thừa ở nhà. Sớm mai trên đây, Biện lại về thăm nhà, có xin anh một cây mít trước sân để cưa làm mõ tụng kinh. Anh không cho Biện cũng cứ cưa. Người anh ra cản thì vợ chồng Biện đánh và chém Thừa thương tích rất nặng, chị dâu Biện cũng bị vợ chồng Biện chém khá.

Nam vô A-di-đà Phật!

Ở đời khoa học nầy, đối với bất kỳ sự trở lực gì trong cuộc nhân sinh, người ta đã dùng tài trí đánh dẹp được nhiều. Duy một điều đáng sợ là sự đồng tâm hiệp lực của giống động vật, tuy không khôn quí như người, nhưng nó ý sức đông.

Tin Luân đôn ngày 16 Mai, tại Lincolnshire hiện nay có mở trường máy bay, nhưng bị giống chuột đông đảo phá dữ quá. Chống lại chúng, sở máy bay phải lập ra một hạ ấy ban để trừ khử ở hai trường máy bay chính Scampton và Hemswell, lại có dành riêng một số tiền khuyến khích giết chuột.

Té ra loài vật tý hon kia mà cũng biết đồng tâm! Quân đội hàng-không Anh mà cũng thấp với chuột!

Nạn khủng hoảng, trong các công nghệ, không có nghề gì khỏi chịu ảnh hưởng, đến nỗi sụt lương, bớt kẻ giúp việc.

Trái lại, xưởng đúc khí giới Krupp bên Đức, số người tăng lên hoài.

Xưởng nầy, năm 1826 có vỏn vẹn 4 người thợ, đến năm 1887 lên 21.000 người, năm 1914 lên 81.500, rồi đến năm ngoái đây (1936) lên 91.500 người!

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Buổi diễn kịch của học sinh trường Hồ-đắc-Hàm

Tối 24 Mai nầy, tại rạp Morin-Frère, học sinh trường tư thục Hồ-đắc-Hàm sẽ tổ chức buổi diễn kịch theo quyển «Ông Tây Annam», có ca, hát, đờn quyển.

Than van cho mấy sòng bạc!

Phần nhiều Lý Hương các làng ở mấy phường trong thành phố, đến than van rằng: Có những sòng bạc lớn ở Kim long và An-cựu, do nhà sang chứa gá, nhơn dân đều bu vào đó đánh. Lý Hương lần tới theo tìm kiếm bắt thâu thuế rất phiền. Mà kẻ được thì ít, người thua thì nhiều.

Đương lúc thuế vụ về lại mà mắc bọn kém mà có những sòng bạc lớn, rất hại cho dân, mong quan trên lưu ý.

P. V.

THANH-HÓA

Việc gì cũng đến quan thì chức Hương bộ làm gì?

Làng Phi-bình, tổng Hồ-cam, huyện Vĩnh-lộc. Hương bộ Trịnh-Sước, thường sách nhiễu vô lý:

1) Ngày tháng 3 năm ngoái, tên Nguyễn có một đứa con chết, trình hương bộ biên sổ, y đòi tiền, tên ấy nghèo khó, y liền, y để hơn 13 tháng. Nguyễn trình hội đồng làng, làng trình huyện, quan bắt anh y biên cuốc chú ra bên cạnh cho tên Nguyễn ký.

2) Tháng 3 và tháng 4 năm ngoái tên Hoàn có chết 3 đứa con, nhà nghèo, chỉ chạy tiền được có 2 đứa thì y biên hai đứa vào sổ, còn một đứa bỏ không biên, hiện có ở sổ và cả dân biết.

3) Ngày 24 tháng 3 năm nay, Nguyễn Tân lấy thị Phách làm vợ, đem trầu cau đến trình lý trưởng, hương bộ, nạp giai lễ, thời lý trưởng và đồng dân đã nhận giai lễ, mà hương bộ đòi tiền không biên sổ. Tên Tân làm giấy kêu trình huyện, quan cho tên Tân về nghinh hôn bắt hương bộ biên sổ. Các việc ấy có giấy mực ở nhà. Tân có đơn kêu, mong quan xử.

Dân

NGHỆ-AN

Đánh thịt nai sinh ra ẩu đả

Bởi trời bọn mãi, không công việc làm, ngày 4-4 ta, người xóm Đông-bắc và xóm Nam-hồ làng Phúc-thọ (Yên-thành), rủ nhau lên rừng đuổi nai kiếm thịt ăn. Người xóm Nam-hồ đem theo nhiều chó, gặp nai đuổi nhảy mấy lần đã liệt, người xóm Đông-bắc thì không tìm gặp nai cắp bỏ về, vừa nhập lại và nhau đến đón giết nai của xóm Nam-hồ. Nai chết, rồi cọ thau, bên nào cũng tranh phần mình. Sau có viên bang tá hưu hàn giải: đầu nai thì biếu người giết được trước, còn thịt thì chia cả. Hai bên đều ưng thuận. Lúc khiêng nai về nhà tên Đường, người xóm Đông-bắc đến hứa với lý trưởng: đầu nai và một phần lòng biếu ông về... Lý báo: xóm Đông-bắc làm được thì lý thưa, thằng nào đến chia thì đánh chết. Đồng chức tên Nghi đánh tên Tân, tên Đạm, tên Linh, tên Thuật đều bị trọng thương, phải mất, máu chảy lại làng. Sáng ngày 5-4 ta, bắt lý và Nghi đi trình, chánh tổng, còn nai, đang bỏ làng ruồi xơi!

«Thăm thì thăm là vậy đó!

Rõ chuyện

HÀ-TĨNH

Dân kiện lý trưởng

Dân chúng tôi ở làng Ngọc-điền, tổng Trung, phủ Thạch-hà, xin đăng việc lý: Lý trưởng làng chúng tôi Nguyễn-phùng-Khanh là anh quyền thế giàu có trong làng, chèn ép dân đen, thiệt mọi công tác, những lạm nhiều khoản. Dân đã có đơn kêu với quan phủ Thạch-hà hơn 5 tháng, mà quan không hỏi đến. Ức tình, dân mới có đơn kêu tỉnh, tỉnh giao về phủ xét. Khi ấy quan phủ mới đòi cho sưa lý trưởng vào khai, mà cũng không thấy xử ra sao cả, lại bắt dân làm từ hưu mại. Dân lấy làm lạ, lại có đơn kêu tỉnh.

Mong quan trên xét.

Người thay mặt và 4 người đầu ký

Câu chuyện nhường đất

Làng Cẩp-tuần (Kỳ-anh) có sở đất công, gọi là Cồn cung, hương lại cắt trồng khoai sắn. Từ có trường học Cẩp-tuần, mới có nhà trường phụ ra ở. Kể đến quan hiệu trưởng Hà-văn-Bôn lại đến thầy giáo Hợp, cũng làm nhà ra ở đấy; còn những đám quanh trường, chỗ thì để học trò tập thể thao, chỗ thì quan trồng hoa màu, khoai, sắn, dưa, mè v. v. kinh đã mấy niên, trong xã vẫn chịu thuế. Năm nay chả biết vì cớ gì, quan làm đơn xin quan trên cắt lằng nhượng những đám đất ấy. Hiện xã sợ lại không hằng lòng nhượng... Việc đương khai báo tôi thôi, chưa biết quan trên xét ra sao.

Rõ chuyện

QUẢNG-NGÃI

Trong một tuần lễ mà kế tiếp đến 4 người lính gác lao bị thải hồi, 1 viên đội lao bị đợi xét.

Từ bộ Binh ở triều Huế bị giảm, lính giản ở các tỉnh lần lượt bị giảm hồi. Vì thế nên dư luận mấy lần có người đã khởi xin triệt bãi ngạch lính giản cho khỏi so xích điều, để lại vô ích... Tuy vậy, chưa thấy triệt tiêu, mỗi cuối năm Tây giảm lần một số ít thôi; còn thì chia đi các sở.

Tại lao tỉnh Quảng-ngãi có 4 người lính giản gác và 1 viên đội lao chỉ hay, (không kể bên đội lính khố xanh).

Ngày 3-5-37, Cửu Dương bị thải hồi vì cớ mua gạo lên cho nhà phạt.

(Xem qua trang 3 cột 3)

Được hoan nghênh hơn hết các thứ MỦ

Chỉ có mủ marque (Tricolore-Eléphant) của hiệu:

Tân - Hưng

8 bis, phố Hàng Gai — HANOI

Đã được cả 3 ngãi (Trung-Nam-Bắc), để ý hoan nghênh hơn vì đẹp và tốt.

THƠ TÍN

Cùng ông Dân ở Phú thanh, Quỳnh lưu, Nghệ An

Được bài nói chuyện án mạng... ít nữa thân nhân người bị chết sau kia có kêu ca gì mới đăng được.

Ô. Dân ở Hà thủy Phan-rí

Được bài nói xâu tư lợi của ô. g... Con số không đúng, 193 người, trừ 11 sao lại còn 281? nên không đăng.

Ô. N. L. Cung-sơn

Được bức thơ của ông trả lời cho một người riêng nào đó, không thể đăng được.

Ô. «Rõ chuyện» ở Bình thủy, Hòa đa, Phan rí

Được bài nói chuyện lý trưởng, v. v... việc vặt không ai thưa trình gì, nên không đăng.

Ô. Lê-văn-Trình Quảng trị

Bản báo không thể đăng bài cải chính của ông được, vì bài trước đăng ở báo khác.

Ô. Trần đình-Túy, Ecole An ba, Quảng ngãi

Được mandat 2$00 của ông rồi.

T. D.

Buôn bán

Chỉ nên buôn các thứ hàng đã có tiếng nhiều và chắc chắn bán chạy.

NHƯ:

DẦU KHUYNH - DIỆP

KẸO KHUYNH - DIỆP

DẦU BA-CÔ

KÍ-NINH NHÀ - NƯỚC

KEM VÀ PHẤN TOKALON

THUỐC ĐÁNH RĂNG ROSÉMAIL

CÁC THỨ THUỐC HIỆU NHÀNH-MAI V.V...

Mua buôn, làm đại-lý, hỏi tại:

HIỆU **VIỄN - ĐỆ**

ở Bến-Ngự HUẾ

XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

Cuộc xổ số Đông-Pháp phát-hành lần thứ I, về năm 1937, cả thảy 900.000 vé, mỗi vé 1 đồng, chia làm 3 série: Lào, Cao-man và Trung-kỳ, mỗi série 300.000 vé. Nơi xổ định ở Hanoi theo ngày sau nầy:

7 Mars, 25 Avril, 13 Juin 1937

NHỮNG LOTS:

1 lot	6.000$	6.000$
1 »	4.000.	4.000
10 »	1.000.	10.000
100 »	100.	10.000
600 »	50.	30.000
6.000 »	10	60.000
6.712 lots		120.000$

Liền sau khi xổ série Trung-kỳ sẽ xổ 5 số lớn:

1 lot	100.000$
1 »	40.000
1 »	20.000
2 »	10.000

Vé nầy đã bán ở các công sở, các nhà đại-lý như trước

Muốn nghe tin tức trong hoàn-cầu được lanh chóng và rỏ ràng,
Muốn thưởng thức âm-nhạc của các dân-tộc trên thế-giới,
Muốn nghe những điệu hát cải-lương Nam-kỳ, ca Huế và hát Bắc mà không tốn tiền mua dĩa hát
chỉ nên dùng một cái máy vô - tuyến - điện

PHILIPS hay **PILOT**

bán tại **SOCOA HUẾ**

BA THỨ THUỐC MỚI

THUỐC ĐAU BỤNG KINH NIÊN — HIỆU CHỮ THỌ

Trị những chứng đau bụng, ụa chua, sình bụng, ợ hơi, nặng bụng, ăn không tiêu, và những chứng đau bụng bởi cớ ăn vị toan ra nhiều quá mà sinh ra. Một hộp 0$20.

THUỐC ĐẸN TRẺ CON — HIỆU CHỮ THỌ

Trị chứng đẹn trẻ con bằng cách thoa thuốc nầy vào miệng. Chai lớn 0$20 chai nhỏ 0$12.

THUỐC GHẺ — HIỆU CHỮ THỌ

Trị các thứ ghẻ lở ngoài da, như ghẻ cái, ghẻ phỏng, ghẻ nước, ghẻ hờm, trẻ con lở nơi gò má, bị dẹp gai, mảnh sành vở, hoặc đức tay mà lở, và tất cả các thứ ghẻ lở do vi trùng ở ngoài bám vào da, hoặc trong mình có độc mà sinh ra. Hộp lớn 0$20 hộp nhỏ 0$12.

Nhà Thuốc **VĨNH - THỌ** TOURANE

[redacted]

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

Sức Khoẻ Của Trẻ Con

Nhiều Chất Bổ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh các nhà thương binh và các trường học Lycées ở **Khắp Đông-Dương**

Tin thế giới

(Tiếp theo trang 1)

Nhật bèn mở ra cuộc đàm phán ở Londres kiếm cách trừ những sự rắc rối, dẫu phải hy sinh những điều lợi ích của Trung-hoa để mưu việc giải hòa giữa Anh Nhật, thì cũng không từ.»

Người Trung-hoa rất lấy làm lo ngại về tin tuyên bố ấy.

QUAN TỔNG-TRƯỞNG THUỘC ĐỊA PHÁP ĐÃ ĐƯA KÝ SẮC LỊNH TỔ CHỨC HỘI ĐỒNG ĐIỀU TRA Ở CÁC THUỘC ĐỊA

Paris, 13-5. — Hôm nay Hội-các nhóm hội đồng tại điện Elysée.

Trong buổi hội đồng này, quan Tổng-trưởng Thuộc địa Moutet có đưa lên quan Tổng thống ký một sắc lịnh tổ chức hội đồng điều tra ở các thuộc địa.

NỘI CÁC MỚI TÂY BAN-NHA

Valence, 13 Mai. — Ông Juan Négrin đã lập thành nội các mới như sau này:

Thủ tướng kiêm tổng trưởng bộ Tài-chính và kinh tế: *Juan Négrin*

Tổng-trưởng bộ Ngoại giao: Géral (cộng-hòa tả đảng)

— Quốc-phòng: Indalecio Prieto (xã hội)

— Tư-pháp: Irurijo (quốc-gia)

— Nội-vụ: Zugazagoitia (xã-hội)

— Giáo-dục và y-tế: Hernandez (cộng-sản)

— Canh-nông: Uribe (cộng sản)

— Công-chính và giao thông: Bernardo Giner de Los Rios (cộng-hòa)

— Cơn-tế: Ayguade

Tổng liên hiệp hội lao-động và phái vô chính phủ công đoàn không chịu hiệp tác với chính-phủ Négrin, vì ông này chỉ dành cho hai phái ấy có 2 ghế chớ không phải 4 ghế như trong Nội-các trước

CUỘC NỘI CHIẾN

Durango, 13 Mai. — Có tin rằng loạn-quân chiếm cứ S.harre, Bysilia, Bpacha Arrinda, Suásgorta, Ermitage và San-Miguel.

Nhưng lại có tin ở Bilbao rằng quân chính-phủ tiến được 13 cây số trong miền Sierra de Leon, và cái chính tin loạn quân chiếm Huegata.

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 1)

Ngày 4-5-37, Cửu Cầu và cửu Huy bị thải hồi, lính Cầu con về sự dẫu quả phạt Huỳnh-Tu đi mua trọ rồi về nhà bị làng bắt, lính Huy thì bị nghi gởi thư nặc danh và lấy cây...

Ngày 5-5-37, cửu Liệp bị thải hồi, vì bị nghi rằng ngày 27-4-37 đến là chánh trị đi phố rồi cho về nhà.

Vì mấy cớ trên, nên viên đội lao cũng bị về tỉnh đợi xét.

Thế là trong một tuần lễ mà mấy người lính giản bị thải!

P. V.

Vụ chấn cử lý trưởng lạ đời

Vụ bầu cử lý trưởng làng Vạn-xuân (Nghĩa-bình), đăng Tiếng-dân số 1034 ra ngày 8-5-37.

Lúc 8 giờ mai ngày 4 tháng 6 ta (12-5-37), quan Án sát cùng quan Phán và thầy Thừa về nha huyện Nghĩa-bình, ghé vào một lát rồi đi; về làng Vạn-xuân, vào đình ngồi một chốc, thì quan Huyện cũng kế đến. Đoạn tới nhà tả (thôn đình), quan Phán cho đòi tất cả mấy người không chịu bỏ và bầu trước xuống lấy cung tiêu, do thầy Thừa thảo biên bản.

Lời cung tiêu đại khái nói: .. Người có tư cách thì bị bỏ tên, người không tư cách thì huyện hiệu, sự bỏ và bắt công, và bị đánh, nên có kêu nài..

Theo lời quan hỏi: ...làng phụng biên mấy người là tên ai? quan Huyện về hai sứ hai lần huyện hiệu ai? Người làng phụng biên bị bỏ Xin trích Hà-Đức những dân gì. Hà-Đức tự tiện chua thêm mấy hàng chữ vào tờ phụng biên và sự Đức xin lỗi? cho đến sự sắm vé, sự bỏ vé, và sự thầy Lại biên tên người vào và bảo người ấy coi..., làng khai sự thiệt

Duy có bọn Lê-Lăng, Lê-Chân (cậu Hà-Đức) đứng 2 bên, 1ở quan lại; có huộc dân gì phải ký hiệu nhứt không? Thì bọn ấy bẩm; «không» nên biên bản có ghi «không cưỡng bách». Có ai ra cãi thì quan Phán và thầy Lại bảo: cứ làm đơn kêu. Còn sự thầy Lại biên tên người vào và thì chánh tổng Lê-Thông (cũng cậu Đức) có ý hỏi họ, nên nói sự ấy không có.

Sự cử lý trưởng mà được quan trên để ý tra xét, dân rất vui mừng. Mong quan trên tới một bước nữa làm cho những cuộc bầu cử nào cũng được trong sạch mà đúng cho chế độ sự thực, thì quí hóa biết bao!

Đ. Tv.

PHÚ - YÊN

Dân rất trông sớm có nhà thương

Theo lời thỉnh cầu của các ông hội viên trong tỉnh, quan Công-sứ Sông cầu hứa lấy một số tiền trong ngân sách hàng tỉnh, lập ở Gò đuối (Đồng-xuân) một cái nhà thương chánh. Đã vài năm qua, không thấy lập. Nghe nói dân nay có cho rồi. Vậy dân trong mấy xã thôn (Bình-thạnh, Chánh-lộ, Thạch-khê, Diêm-trường Long thạnh. Tây phong, Tuyết-diêm, Vĩnh-cửu) rất mong có nhà thương sớm, vì có đau đi đến nhà thương Sông-cầu xa quá.

Dân

PHAN - RÍ

Cũng chuyện tư ích

Làng Hà-thủy (Bình...) phủ Hòa-đa, bị trận bão năm trước, hiện đình thần, nhà tiểu hiếu và cầu, giếng đổi tệ, có làm đơn lên phủ xin lấy tư ích tu bổ. Quan phủ qua sang năm mới được. Cận năm nay quan các làng thu tư ích nộp cho phủ đặng giao cho sở đường nhận lãnh...

Vì thế dân làng ấy có lời ta thán, vì không cho tư ích làm việc làng là trái với tờ thông tư của Bộ và tòa Khâm.

Dân

PHAN - THIẾT

Tin thêm về chuyện «thiệt hại ai chịu?»

Tiếng-Dân số 1036 ra ngày 15-5-37, có đăng chuyện cố phụ của Võ-thị-Đường là Thái-văn-Tây ở phường Đức-thắng có để lại 5 gian phố ngói và vật hạng không nói Huỳnh-thị-Đát và tên Lưu là bà con thế nào, mà nay bọn ấy có đơn kiện Thị-Đường chiếm di sản v. v.

Việc này đã đến quan. Theo lời bản nguyên thì tên Tây lúc nhỏ mồ côi ở với bà ngoại là Trần-thị Sanh làng Phú-tài, nuôi cho ăn học, đến lớn, bà cùng người con là Huỳnh-Sem cậu ruột Tây) cưới vợ cho Tây, người vợ tên Ngô-thị-Huỳnh (làng Phú-tài), sanh được một đứa con tên Thái-văn-Sửu; sau vài tháng Thị-Tây đã vợ, có kiện tại phủ Hàm-thuận (năm Khải-định thứ 10)- Trong tờ ly dị, có nói vợ chồng lấy nhau có sanh được đứa con trai giao cho Ngô-thị-Huỳnh nhận nuôi...

Đến năm ngoái, Thị-Huỳnh cải giá, mới đem tên Sửu giao cho người em cô cậu là Huỳnh-thị-Đát nuôi.

Khi Tây cha Sửu) từ trần, Huỳnh-thị-Đát có đem tên Sửu tới chịu tang phục và tống táng, hiện có làng hàng đều biết.

Bởi vậy nên Huỳnh-thị-Đát thay mặt tên Sửu mà kêu việc di sản trên.

Việc đã đến quan, nhờ nhà pháp luật minh xét cho kẻ mồ côi nhờ.

Công tâm

Mở trường tiểu học cho dân Mọi ở Trung kỳ

Quan Toàn quyền đã ký nghị định ngày 8 Mai, đặt ở các nơi trong xứ Trung-kỳ nhiều trường tiểu học cho dân Mọi. Mỗi bậc có ba lớp: và lớp Sơ đẳng yếu lược thì dùng tiếng thổ âm làm tiếng chính, còn về bậc Sơ-học thì dùng tiếng Pháp. Ngoài ra lại có dạy vệ sinh và các thủ công.

Lời cảm tạ

Nhơn đám tang phụ-thân chúng tôi, các vị tôn-trưởng cùng bằng-hữu, thân-thích quí-liệt tưởng đến mà phúng-điếu: trướng-liễn, phẩm-vật, hoặc điếu-văn, hoặc thơ-từ, chia buồn với chúng tôi, chúng tôi rất cảm-động và cảm-bội vô cùng.

Vậy xin có mấy hàng kính trình các vị tôn-trưởng và bằng-hữu, thân-thích quí-liệt giám-lượng cho.

Trong khi tang sự, có điều gì sơ suất, chúng tôi xin quí vị dung thứ cho.

Nay kính

...

Sách mới

Bổn báo mới nhận được:

1) «*Tục lụy*» kịch ngắn, do ông Khái-hưng soạn và gởi tặng, nhà ĐỜI-NAY Hanoi xuất bản. Sách khổ vừa, in đẹp, dày 148 trang, giá bán 0$25.

2) «*Học sinh nghỉ hè*» của trường tư thục Thuận-Hóa ở Huế gởi tặng. Sách này của nhà trường xuất bản tặng học sinh trong dịp nghỉ hè, và cho không.

Bổn báo có lời cảm ơn và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

"CON-CHIM"

Xem kỹ báo ngày mai sẽ rõ

Xin chú ý!!!

ĐẠI-CHI-TÙNG-THƯ mới lập tại Huế, mục đích dịch các sách về Âu-tây, Khổng Mạnh và các Tôn-giáo, để nâng kiếm «nghĩa-đời sống» với thanh niên nước nhà, trong lúc hoang-hoang tinh thần này. Hiện nay ông HỮU-... đem gánh hát PHỤC-CỔ BAN của Tùng-thư đi diễn các tỉnh, trước là để chấn các cuộc diễn thuyết để bày tỏ mục đích của Tùng-thư, sau kiếm người học thức giúp việc.

Nhân viên trong Tùng-thư:

Quản-lý và sáng lập:

M. Hoàng-trọng-Khanh, Dương trần Quốc-Cần

Quảng-cáo và Quản-lý:

M. Đặng-Tư-Liên Lục Công-tăng-tôn Phủ-Bình-cung ở Huế.

Tổng thư-ký:

M. Lương-Chương, nguyên chủ bút báo Trung-kỳ và các báo ở Saigon

Kiểm-soát về chữ Tây:

M. Hoàng-ngọc-Bích cử-nhân luật khoa, nghị-viên thương-mại

Kiểm-soát về chữ Hán:

M. Bùi-thúc-Bách cử-nhân hán-học, hương-lô-tự khanh trí sự

Quản-lý Phục-Cổ-Ban:

M. Nguyễn-văn-Tỵ, đặp việc các báo ở Hanoi.

Ai muốn hỏi việc gì, xin hỏi tại:

N° 26 Rue Ngự-viên Huế

Nắng mùa hạ!!

Ai nghĩ đến nắng mùa hạ thời tất cũng nghĩ ngay đến áo mặc mát. Vậy muốn được kiểu đẹp giá rẻ xin mời ngay lại hiệu:

AN - THÀNH

mà xem có đủ các thứ áo chemisettes kiểu mới: Chemisette col moderne, 1$00; Elégant «Floral» o$80; Elégant col élastique, o$90; chemisette Avia o$80; maillots Sport o$45; o$35; o$25; giầy trắng đế crêpe đúc hiệu Chim-Khoa 1$50; hiệu Con Ngựa 1$30. Lụa rội hoa có từ hạng o$50, o$60 o$70, o$80, o$90. Tussor-soie rất đẹp 2$00 một thước, may một bộ quần áo tây chỉ hết có 5m50.

An-Thành

41 Rue de la Soie HANOI

DỊP MAY HIẾM CÓ

CHÈ TÀU MỚI ĐÃ TỚI VIỆT - NAM

CHÈ

NHẤT PHẨM

TAM-TINH

NGŨ-PHƯỚC

CÁC THỨ CHÈ NẦY NHỎ CÁNH XANH NƯỚC VÀ HỢP VỆ SANH

Năm nay lại ngon hơn năm ngoái, xin các Ngài mua mau kẻo hết.

KIM - THÁI xuất phẩm

BÁ = TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP QUỐC LỊCH SỬ TIỂU THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas — Số 178 — *Dịch-giả:* Nam-Sơn

QUYỂN THỨ TƯ

Ông Noa-thê Vinh-pho

Dưới đây là thuật chuyện tại nhà ông thẩm phán sau khi mẹ con bà Đăng-lát ra về, và trong lúc Va-lân-tin và Mát-xi-mi-liêng đương to nhỏ với nhau nơi góc vườn.

Vinh-pho cùng vợ sang nhà ông Noa-thê.

Bai người chào ông, đuổi Ba-roa là người tớ già giúp việc cho ông đã hai mươi lăm năm, rồi kéo ghế ngồi một bên ông.

Ông Noa-thê đương ngồi trên một cái ghế phô tơi có bánh xe: thường thường sớm dậy người ta bồng ông xuống ngồi trên cái ghế ấy, trước tấm kính chiếu khắp phòng, để cho ông có thể không động mình — ông không thể cựa quậy được — mà nhìn thấy ai vô ra hoặc làm những gì trong phòng; đến khi gần tối thì lại bồng lên giường.

Khi thấy vợ chồng Vinh-pho bước vào chào ông một cách lễ phép khác thường, ông Noa-thê đoán biết ngay rằng họ sẽ có chuyện gì quan hệ bày tỏ với ông, nên ông đăm đăm nhìn hai người.

Như đã nói trước kia, ông lão chỉ còn động với cặp con mắt và hai lỗ gì thôi, lại chỉ có cặp mắt có thể bày tỏ ra ngoài những điều trong tâm trí của ông thôi. Ta có thể ví cái ngó của ông với một ngọn đuốc giữa bãi sa mạc trong đêm tối, để chỉ đường cho khách đi lạc. Ông sai bảo người với cặp con mắt, ông cảm ơn người với cặp con mắt.

Chỉ có ba người hiểu được cách nói của ông lão tật nguyền ấy là: Vinh-pho, Va-lân-tin và người tớ già mà chúng ta đã nói trên. Nhưng ông Vinh-pho khi nào bất đắc dĩ lắm mới vào phòng ông lão, lại nếu có vào cũng không chịu một trí mà nghĩ hiểu cái ngó ông, nên không được ông ưa. Duy có Va-lân-tin, vì thương ông, vì ở luôn bên mình ông, nên có thể hiểu cái ngó của ông một cách thấu đáo hoàn toàn. Còn Ba-roa, thì ở với ông lão đã hai mươi lăm năm rồi, biết tính ông, đã quen thuộc các công việc của ông, nên ít khi ông phải nói gì với người lắm.

Vinh-pho không cậy Va-lân-tin hay là Ba-roa làm thông ngôn mà vẫn trực tiếp nói chuyện với ông Noa-thê, như chúng ta đã nói, Vinh-pho có thể hiểu được cách nói của ông lão, nhưng vì lãnh đạm hay bực ghét mà không thích dầy thôi.

Chờ cho Va-lân-tin ra vườn, đuổi Ba-roa ra khỏi phòng, kéo ghế mời bà Vinh-pho ngồi phía tả ông Noa-thê, và kéo ghế ngồi phía hữu, ông Vinh-pho mới cất tiếng nói:

— Thưa cha, cha không nên lấy làm lạ vì không có Va-lân-tin đến đây với chúng tôi, và thấy tôi đuổi Ba-roa ra ngoài, vì câu chuyện chúng ta sắp bàn đây là một câu chuyện không thể nói trước mặt một đứa con gái hay một đứa ở. Chúng tôi đến tin cho cha biết một chuyện.

Sắc mặt ông Noa-thê vẫn tự nhiên, còn Vinh-pho thì đăm đăm nhìn ông, có ý dò xem ý ông ra thế nào, và tiếp:

— Chuyện ấy chúng tôi chắc thế nào cũng làm cho cha vui lòng.

Hai mắt của ông lão không đổi khác. Ông chỉ lắng tai nghe mà thôi. Vinh-pho nói tiếp:

— Thưa cha, chúng tôi định gả Va-lân-tin.

Nét mặt ông ông Noa-thê cũng vẫn tự nhiên. Vinh-pho lại tiếp luôn:

— Còn ba tháng nữa thì làm lễ kết hôn.

Nét mặt ông Noa-thê vẫn không đổi.

Bà Vinh-pho vội vả nói lời chồng bà:

— Chúng tôi tưởng tin ấy sẽ làm cho cha vui lòng; Va-lân-tin được cha yêu mến, bây giờ chúng tôi chỉ còn có nói rõ tên người vị hôn phu của nó cho cha biết mà thôi. Chúng tôi dám cam đoan rằng Va-lân-tin không thể ao ước một người bạn trăm năm nào hơn nữa: dã danh giá mà lại giàu có. Ấy là Phờ-răng Kết-nay, nam tước Ê-bi-nay.

Trong lúc bà Vinh-pho diễn thuyết, ông Vinh-pho ngồi nhìn ông lão cách hết sức chăm chỉ. Khi bà Vinh-pho nói rõ tên *Phờ-răng*, mắt của ông Noa-thê nhảy lia lịa.

Ông Vinh-pho đã biết chỗ bất đồng ý kiến, bất tương đắc giữa cha ông và cha Phờ-răng, và hiểu ý ông lão lắm, nhưng giả bộ không hiểu và nói lời vợ:

— Thưa cha, Va-lân-tin năm nay đã 18 tuổi rồi, chúng tôi tưởng cần phải lo việc gia thất cho nó cho rồi. Và chăng, trong khi điều đình với nhà Phờ-răng, chúng tôi cũng đã có nghĩ đến cha và chúng tôi đã cầm chắc rằng vợ chồng Va-lân-tin sẽ đến ở đây với cha để cho cha được vui tuổi già.

Hai mắt và mặt ông Noa-thê ... đỏ lòm, môi ông tím tím ... giận, ông đau đớn ...

Ông Vinh-pho đứng dậy ... cửa sổ và nói

— Trong phòng này nóng quá; thế này tài chi cha không mệt!

Rồi trở lại đứng bên cái ghế phô tơi, nghe vợ nói:

— Cuộc kết hôn này chỉ ... Phờ-răng, vì gia đình anh ta chỉ có một ông chú và một bà thím. Mẹ anh từ trần từ khi mới sinh anh ta; còn cha anh ta thì bị ám sát năm 1815 nghĩa là khi anh ta mới lên hai tuổi.

Ông Vinh-pho thêm:

— Vụ ám sát rất bí mật lắm, nhiều người bị tình nghi nhưng đến nay cũng chưa tìm ra thủ phạm.

Ông Noa-thê như muốn cười mỉm.

Ông Vinh-pho tiếp luôn:

— Những tay thủ phạm ấy, những người tự biết mình đã đang tay giết ông Kết-nay, những người tự biết còn sống thì một ngày kia sẽ vướn vào lưới pháp luật, còn người đời mà sau chết rồi cũng không tránh được hình phạt của Chúa Trời, nếu họ có đứa con gái mà gả cho anh Phờ-răng như chúng ta đây, thì chắc là họ sung sướng lắm, vì như thế họ có thể làm tiêu tan cái không khí tình nghi chung quanh mình họ.

Ông Noa-thê ...

...

Vinh-pho ... cái ngày ấy ... thơn thơn, rồi làm dấu bảo vợ đứng dậy. Bà Vinh-pho nói:

— Thôi xin cha nghỉ khoẻ. Xin phép cha cho Ê-... vào chơi cha, không biết có được không.

Nếu bằng lòng thì ông Noa-thê nhắm mắt, không thì nháy mắt lia lịa, và khi ông có chuyện gì muốn nói, thì ngó thẳng lên trời.

(Còn nữa)

Lần thứ nhứt

Y-HỌC ĐÔNG-DƯƠNG

Làm chấn động nước Pháp, đây là bức thơ ở Marseille gởi máy bay về khen thuốc Sưu-Độc-Bá-Ông-Hoàn hiệu Ông-Tiên, nên người mắc bệnh phong-tình, chẳng luận nặng nhẹ mà chưa dùng đến thuốc này, chúng tôi dám quả quyết rằng chưa chấm dứt tuyệt nọc.

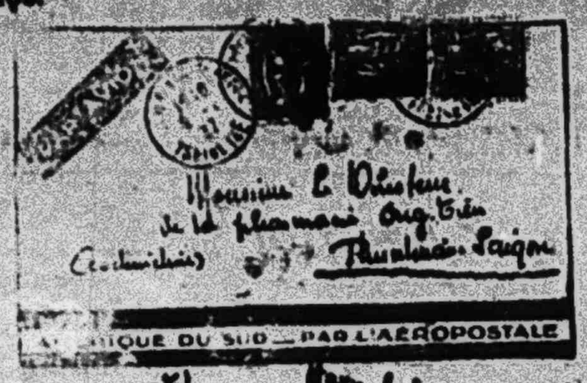

Có bán khắp nơi Chi-cuộc, Tổng-đại-lý và tiểu-đại-lý nhà thuốc Ông-Tiên.

CHI-CUỘC

VINH	QUẢNG-NGÃI	TOURANE	QUI NHƠN
59, phố La-ga	Rue de Cửa-Tây	Rue de Verdun	Rue Gia-long

TỔNG-ĐẠI-LÝ

NHA-TRANG	PHAN-RÍ
Vương-gia-Bội	Ích-Công Thương-Cuộc
PHAN-THIẾT	PHAN-RANG
Nguyễn-văn-Phát	Tử-Sơn

TIỂU-ĐẠI-LÝ

Pleiku, Nguyễn đức Bá; *Đợi-linh*, Bùi Toỏ; *Bellet*, Lê văn Cam; *Phanri*, Phan trung Chánh; *Songlongsong*, Lê v. Duy dit Mỹ thành; *Phanrang*, Đỗ Quang; *Tam-quan*, Lý văn Dương; *Phanri*, Dương Cẩ; *Tuy-hòa*, Hiệu sanh Dường; *Thanh-hóa*, Ca tong duyệ phòng; *Cand*, Nguyễn v. Hoàng, *Phú-phong*, Huỳnh Vi dit Duy; *Phanri*, Hiệp Sửu, Hồng Ngọc, Dương qui Hằng; *Phanthiết*, Lê nam Hưng, Huỳnh Ngọc; *Tuy-an*, Hiệp Thanh dit Nghĩa Lợi; *Tam-quan*, Trịnh hiểm Kh-ôm; *Quảng-bình*, Khổi Quang, Lưu Châu dit Đội châu; *Tuy-hòa*, Phạm xuân Lộc; *La-hai-gare*, Phạm hữu Lô; *Phanthiết* Hình Nam dit; *Nhatrang*, Mỹ lý; *Tuy hòa*, Mỹ lợi; *Binh-định*, Nguyễn Liêng; *Tam-kỳ*, Nguyễn Thế dit Lâm; *Đông-hới*, Nguyễn huy Nhuận; *Phanri-port*, Nguyễn Liêm; *Đông-ven*, Nam Xuân; *Hanh-hóa*, Nguyễn Trân; *Phanthiết*, Trần thúy Nhâm; *Đông-phú*, Nguyễn Hoa; *Trà-cú*, Nguyễn Tuyên; *Songlongsong*, Trần tương Bách; *Cao-lãnh*, Võ văn Dung; *Hải-ninh*, Nguyễn v. Thành; *Song-cầu*, Nguyễn hữu Tín; *Tamquan*, Huỳnh v. Trân; *Tuy-hòa*, Võ thị Trang; *Binh-định*, Trần q. Tá; *Quảng-ngãi*, Trần Cảnh; *Tuy-hòa*, Dương thiện Trinh; *Quảng-trị*, Thông Hoạt; *Phanri*, Tăng v. Thanh; Dương tân Thành; *Ba-gia*, Tân Hưng; *Quảng-trị*, Lê thị Tiếp; *Anhai*, Bùi thế Viên; *Phanri*, Võ Vân; *Tourane*, Nguyễn hữu Vinh.

Bệnh Quý Thuốc Tiên

Xin các bạn mắc bệnh Lậu, hay Tim-La mà các bạn đã uống đủ các thứ thuốc trong Nam ngoài Bắc mà bệnh vẫn không khỏi và rất hết nọc, thì xin uống ngay thuốc HOÀNG-VĂN-ÍCH, 47, Hàng Bồ, BẮC-NINH (Tonkin) thì bệnh nặng, hay nhẹ cốt nặng thế nào cũng phải mau khỏi và rất hết nọc độc, người không mệt, không hại sinh đẻ. Thuốc Lậu 1$00, Tim-La 2$00, khi mua gởi ít tiền trước, cần kinh bán-giao ngân. Chớ bắt hiệu không hết chước như mọi người nói như thần, như thánh, vỗ kinh vỗ đảm người có bệnh tin uống tiền mất bệnh còn, chớ thuốc của bản hiệu bổ dùng thì thế nào cũng mau khỏi và rất hết mọi nọc độc, hễ có bệnh xin cứ tin dùng qua khắp rồi thuốc bản hiệu như thế nào.

Có bán LÊ NAM HƯNG Phan-thiết QUANG LỢI Chợ-Gạo Phú-Mỹ

Sách nên đọc

Chẳng những nên đọc lại còn nên rủ bạn cùng đọc những sách về xã hội chủ nghĩa dưới đây:

Biện chứng Duy-vật-luận... 0$20
Xã-hội chủ nghĩa luận.... 0$20
Giai-cấp đấu tranh..... 0$12
Chánh-đảng..... 0$12

Mua sỉ được huê hồng nhiều. Thơ từ và mandat đề cho

M. PHẠM-VĂN-ĐIỀU,
142 rue D'arras SAIGON.

Mua lẻ trả bằng cò thơ.

Ở Hanoi do nhà sách Hương-giang đại lý.—Miền Thanh—Nghệ—Tịnh do nhà sách Thiên-Hương ở Vinh đại lý. — Ở Faifoo do nhà sách Hương-giang nơi lý đại lý

INJECTION PEYRARD

Thuốc thơ hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH BẠU-LẬU mới lẫy hay là cũ đã lâu rồi. Trong 100 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 100 người (Y theo lời phán của bác-sỹ ở Alger). Bán cùng các nhà thuốc có danh.

Trời nóng giết người

Các nhà có con nít nên để ý

Lúc này khi trời độc địa nóng nực, nên con người mà nhất là trẻ em thường hay sanh ra ban cua, ban trắng, ban đỏ, ban đất, trái trời, trái rạ, trái giống, v. v... làm cho nóng nảy trong mình như lửa đốt, hay là cơn nóng cơn lạnh, miệng trời khô khan khát nước, nhức đầu, tứ chi rã liệt, nếu không sớm trị để lâu nhập vào Tâm, Can Tỳ. Phải làm cho nóng mê man, sốt, nói xàm, hết sức nguy hiểm cho tính mạng vô cùng, hãy dùng thuốc THỐI NHIỆT TÁN hiệu ÔNG-TIÊN trong 5 phút hết liền. Coi như vậy. Mỗi gói: 0$10

Người kén xỏ cách nào?

Dùng thuốc tiêu xỏ hiệu ÔNG-TIÊN chẳng động vị không đắng không hôi, không phạt tỉ, không đau bụng, khỏi sẩn kiên cố, lúc dùng cứ việc ăn uống như thường nó xỏ vô số đàm đọng phần dơ và sán lãi. Mỗi gói: 0$10

Thuốc ho bổ phổi

hiệu ÔNG-TIÊN

Trị ho gió, ho phong, ho cảm, ho sâm, ho đờm, ho có đàm hoặc không đàm cùng đàn bà có thai mà ho, ho sản hậu dùng đến thuốc này, qui Ngài cũng sẽ vui lòng khen tặng vô cùng. Mỗi gói 0$10. Có bán khắp nơi và hai chi cuộc Saigon, 223, rue d'Espagne, Dakao, 186, Boulevard Albert 1er bán chạy nhứt.

THUỐC LẬU Á-CHÂU

CÔNG HIỆU LẠ LÙNG !!

Thuốc này của vị Tân-y-Học mới phát minh ra rất là hiệu nghiệm, uống vào dần dần thì bệnh lui dần dần, người nhẹ uống độ 3 ve, người nặng uống độ 6 ve là tiệt nọc lành mạnh. Chất thuốc rất lành, không hại sinh đẻ. Đàn bà có thai cũng dùng được. 1 — Thuốc trị chứng lậu mới phát, tiểu tiện thường buốt, rất đau và ra mủ.

2 — Thuốc trị chứng lậu lâu ngày chưa được tiệt nọc, đi tiểu như thường, lúc trắng, lúc vàng, hoặc đông đục như nước vo gạo, lần vần như màng dầu, như rau gà v. v. giá một ve 1$00, nửa tá giá 5$00.

Bán tại:

A-CHÂU DƯỢC-PHÒNG
N° 127 phố Hàng-Bông
(Cửa-quyền) HANOI

Máy hát

DOUGLUS - VICTROLA

Dia hát VICTOR, là những hiệu danh tiếng nhất

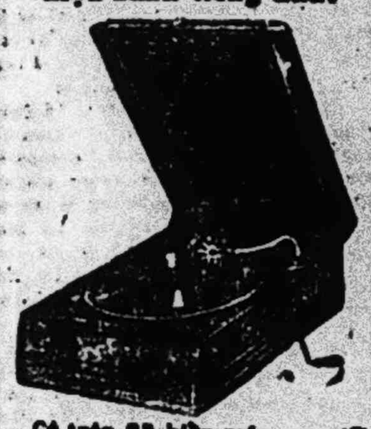

Có trên 25 kiểu máy cực tốt tân, giá thực hạ.

Có đủ hiệu đĩa hát Nam, Trung, Bắc, Tây, Tàu, Nhật-bản, Lào, Cao-miên, qui-ngài mua máy hát, hoặc đĩa hát, gởi Centre-Remboursement, khỏi chịu cước phí.

LÊ-VAN-TAI
Agent exclusif des Disques et Phonos
62, Rue Georges Guynemer
SAIGON

Các Ngài nên DÙNG

những RƯỢU HẢO-HẠNG

làm ở bên PHÁP

Rượu vang hảo-hạng *BORDEAUX* trắng và đỏ

Rượu vang tốt *BOURGOGNE* « Chauvenet »

Rượu bọt *MOUSSEUX* comte de *VILLIERS*

Rượu sâm-banh *CHAMPAGNES CHARLES HEIDSIECK* ou *LOUIS D'ARZELLES*

BÁN Ở HIỆU

POINSARD & VEYRET

HAIPHONG — HANOI

và các hàng tạp-hóa to.

Représentant pour l'Annam

Trần-Cương — *Rue Verdun* -:- TOURANE

NHÂN-TẠO-HUYẾT

BỔ-HUYẾT—SÁT-TRÙNG

Bổ-dưỡng thần-thể — Lọc sạch máu bẩn — Làm cho khí-huyết sung-túc — Công-dụng đặc-biệt là sát được vi-trùng LẬU và GIANG-MAI, và các chứng sôi, lở, ghẻ — Giả sử gặp rỉ li ăn, mạch máu — Bàn bà có mang dùng an-thai — Ở nữ dùng chẳng đỏ đà, mau trở lại tươi đẹp.

Mỗi chai 1$50 — Nửa tá 7$50

CỐ-TINH BỔ-THẬN

THẬN-HƯ — DI-TINH

CHUYÊN-TRỊ: Bạch-tinh, mộng-tinh, hoạt-tinh — Khi xe phát: đau lưng, mỏi vai, mỏi hoa, tai ù, đầu váng, cổ bạng rão, mỏi khớp — Đêm nằm ít ngủ, hay thao thức nghĩ ngợi lăn mãi, chiêm-bao mộng-mị nên nên... Bổ nặng nhẹ, đã dùng đến thuốc này là được khỏi hẳn.

Mỗi ve 1$00 — Nửa tá 5$00

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, người chẳng hề thơ mình-tự đã đăng trước, nay xin định bản phân chất, đoạn quan nhân ANTONINI bán khoa thuốc NHÂN-TẠO-HUYẾT sau khi nghiên cứu thí-nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de L'INDOCHINE — HANOI như sau:

« . . . . Thuốc này lấy toàn tinh chất của người một thứ cây quí, « trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương pháp bào-chế Thái-« tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi thêm huyết, tăng cường « khiến, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges du sang) tươi tốt trong sạch, và sát trừ được vi trùng lậu, giang-mai ».

Trích dịch đoạn nghị chứng nhận thuốc CỐ-TINH BỔ-THẬN « . . . . Thuốc này thông có chất độc, tính chế toàn nguyên liệu « rất quí như SÂM một cụ v. v... trị chứng đau thận di-tinh ».

NGỦ-TINH DƯỢC-PHÒNG

N° 114 — Hàng-Bông — HANOI

BỘ BA!...

MUỐN: TỐT, LỢI, RẺ

XIN ĐỂ Ý MÀ DÙNG:

1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
2) DẦU NHỚT (HUILE)
3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết;

S H E L L

SHELLCOOL
SHELL A CYL
HUILE SHELL
GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi.

Đâu đâu cũng sẵn có

SHELL

Mùa rét, nên đề phòng bệnh ho và nên gìn giữ cái phổi

BỔ PHẾ THÁNH DƯỢC ĐẠI-QUANG

Trừ hết thảy các chứng bệnh ho, chẳng luận ho khan, ho rão, ho có đờm, mới ho hay đã lâu, ho nặng hay nhẹ, uống thuốc này trong giây lát kiến hiệu, nhứt là phổi bị lạnh hay phổi rão làm ho, dùng càng hay lắm.

Chai to giá 0$80 — Chai nhỏ giá 0$40

ĐẠI-QUANG-DƯỢC-PHÒNG

29, PHỐ HÀNG NGANG HANOI — Giây nói 808

Có Đại-lý khắp các tỉnh, các phủ huyện, các chợ, khắp trong xứ Đông-dương — Tiểu thuyết « Sư đồ quái hiệp » đã ra số 5, xin nhớ đón xem

Imprimerie | Tiếng Dân ra Huế

Le Gérant | HUYNH-THÚC-KHÁNG